

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет
Освітня програма	747 Культурологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	034 Культурологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

24.04.2020 р.

Справа № 0126/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань «03 Гуманітарні науки» у складі:

Ігор Лиман – головуєчий,
Виткалов Сергій Володимирович,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Снитко Олена Степанівна,
Серебрянська Ірина Миколаївна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Олена Сминтина,
Олена Колесник,
Олена Александрова,
Мойсієнко Віктор Михайлович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,

за участі запрошених осіб:

Сабадаш Юлія Сергіївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Маріупольський державний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	747
Назва ОП	Культурологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	034 Культурологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 15, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які охоплюють весь спектр знань та вмінь: від засвоєння теоретичних основ культурології до розв'язання конкретних практичних завдань у галузі культури. Цілі ОП відповідають місії та стратегії Маріупольського державного університету, які, в свою чергу, корелюють з сучасними тенденціями розвитку вищої освіти. В університеті створюються сприятливі умови для забезпечення високої якості освіти. Особливість ОП полягає в акценті на формування міжкультурного діалогу. У МДУ впроваджено систему міждисциплінарного партнерства, що дозволяє здобувачам вищої освіти оволодіти іноземними мовами (англійська, італійська, грецька) та долучатися до роботи міжнародних центрів при МДУ.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Урахування позицій стейкхолдерів підтверджено їх рецензіями на освітню програму та висловлюваннями при особистих зустрічах. Гарант та члени ОП регулярно проводять зустрічі зі стейкхолдерами, результати яких оприлюднюються на сайті МДУ. Фактичним результатом співпраці з роботодавцями (Маріупольським краєзнавчим музеєм) стала трансформація фахових компетентностей в дисциплінах «Музеєзнавство», «Екскурсознавство». Взаємодія зі стейкхолдерами впливає на траєкторію вибіркових навчальних дисциплін. До слабких сторін слід віднести недостатню участь студентів в процесі обговорення цілей ОП. Бажано, щоб цілі ОП та результати навчання враховували потреби всієї мережі закладів культури, що дозволить розширити галузевий контекст.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

При формуванні цілей ОП та програмних результатів навчання враховуються тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Це відбувається, перш за все, за допомогою активної участі у науково-практичних конференціях та діалогу з роботодавцями. Має місце активне партнерство з Департаментом культурно-суспільного розвитку Маріупольської міської ради, що посилює регіональний контекст цілей освітньої програми. Розробники ОП беруть дійову участь в формуванні Стратегії розвитку Маріуполя. Дана ОП є єдиною в Маріуполі яка готує фахівців-культурологів, що визначає їх значення в стратегічних завданнях міста. Використовується вивчення досвіду вітчизняних та іноземних ОП. Зокрема, гарант ОП доктор культурології, професор Сабадаш Ю.С. веде активну співпрацю з розробниками дотичних освітніх програм у НАКККіМ, ХДАК, РДГУ; наявний договір про співпрацю з

Белорусским государственным университетом культуры и искусств. Все це дозволяє ННП орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку спеціальності.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

В умовах відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за спеціальністю «Культурологія», аналіз програмних результатів ОП показав їх відповідність вимогам проекту стандарту. Зміст ОПП та програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій України - 7 рівень; FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства (стаття 5, пункт 5, стаття 62 пункт 1.15. Закону України «Про вищу освіту») щодо навчального навантаження та становить 240 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, спрямованих на формування компетентностей, визначених ОП, складає 180 (тобто 75% від загального обсягу ОП у кредитах), а обсяг у кредитах ЄКТС, що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти відповідно складає 60 (тобто 25% від загального обсягу ОП у кредитах).

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОП має чітку структуру; освітні компоненти програми складають логічну взаємопов'язану систему. Навчальні плани свідчать, що розподіл змісту освітньої програми та навчального часу за нормативною і варіативною частиною програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки, кількість навчальних годин/кредитів вивчення кожної із навчальних дисциплін і практик відповідає сучасним вимогам щодо підготовки фахівця з культурології. Методики, технології, обладнання і освітній інструментарій дозволяють забезпечити адекватні результати навчання. Структура та зміст програми дозволяє послідовно засвоювати матеріал від простого до складного, від нормативних дисциплін загальної підготовки і до фундаментальних знань, а також до професійно орієнтованих освітніх компонент та їх практичного застосування. Дисципліни вільного вибору розкривають предметну зону спеціальності. Програмні результати навчання відображають зміст програми і цілком забезпечують комплексну підготовку культурологів першого освітнього рівня.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Об'єктами ОП є: теорія і практика культури; теоретична і прикладна культурологія; методика культурологічних практик; соціокультурна діяльність; документальне забезпечення діяльності установи; організація культурно-масових заходів; інформаційне забезпечення галузі.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура освітньої програми передбачає формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у передбаченому законодавством обсязі. Процес регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у МДУ (п. 3.10- 3.11) та Положенням про вибіркові дисципліни у Маріупольському державному університеті. Процедура включає обговорення, інформування та вибір запропонованих дисциплін. Система вибору є доступною і прозорою. У МДУ впроваджено систему опитування через Google форми, які дозволяють здійснити індивідуальний вибір навчальних дисциплін. Наявні

робочі програми з усіх запропонованих вибіркових дисциплін. Проте, було б доцільно запропонувати здобувачам ширший діапазон дисциплін вільного вибору, зокрема запровадити міждисциплінарний підхід.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Практична підготовка є обов'язковою компонентою ОП і регулюється Положенням про проведення практик здобувачів вищої освіти МДУ. Практична підготовка забезпечує формування наступних компетентностей: здатність до вирішення проблем професійної діяльності культуролога; отримання предметних знань у професійній області; навички міжособистісної комунікації; розуміння матеріально-духовної цінності об'єкта культурної спадщини; здатність втілювати інноваційні соціокультурні, мистецькі проекти, співпрацювати із представниками різних національних та культурних груп населення, організувати і проводити культурно-масові заходи в закладах освіти та в культурно-просвітницьких установах. ОП передбачає наступні види практики: навчальна (музейна) навчальна (екскурсійна) виробнича (культурно-дозвіллева) виробнича (педагогічна-дозвіллева). Із всіма базами практики заключенні договори. Програми практики оновлюються відповідно до пропозицій зацікавлених стейкхолдерів. Має місце впровадження інноваційних форм практичної підготовки здобувачів вищої освіти за ОП 034 «Культурологія», зокрема, відкриття арт-простору «Студія культуротворчого перфомансу Маріуполя «М-студія». Аналіз матриць відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання на предмет практичної підготовки показав, що зміст ОП дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. Для цього викладачами, що безпосередньо відповідають за зміст та реалізацію ОП, впроваджуються різноманітні освітні практики. Здобувачі набувають соціальні навички під час виконання практичних завдань, участі в соціальних акціях, волонтерській діяльності. Є конкретні факти проведення різноманітних акцій, спрямованих на набуття соціальних навичок («Подаруй експонат музею»; підготовка та проведення святкування 100-річчя Маріупольського краєзнавчого музею; зустрічі з військовослужбовцями під час перегляду і обговорення фільму «Ціна правди»). Однак, під час зустрічі із здобувачами експертами було відмічено, що у більшості студентів відсутнє чітке розуміння ролі і значення соціальних навичок у професійному становленні.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відбиває фактичне навантаження здобувачів, і є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Загальний обсяг і розподіл освітніх компонентів ОП 034 Культурологія є цілком реалістичними. Всі освітні компоненти мають достатню кількість кредитів. Проведення фокус-групи зі здобувачами довело факт достатності аудиторного навантаження. Однак, при цьому деякі здобувачі не знайомі з процедурою врахування інтересів здобувачів при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів. Експертами було надано рекомендацію про посилення роз'яснювальної роботи з даного питання.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Дуальна освіта не впроваджується.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті МДУ <http://mdu.in.ua/index/vstup/o-67>. Набір здобувачів вищої

освіти на освітню програму 034 «Культурологія» здійснює приймальна комісія Маріупольського державного університету.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості освітньої програми. Для цього у відкритому доступі зазначено перелік конкурсних предметів та вага предметів сертифікатів ЗНО. Для вступників на 2 та 3 курс, на базі диплому молодшого спеціаліста є програма з письмового фахового іспиту, де чітко визначені загальні положення, вимоги до професійного відбору, розкриті етапи та критерії оцінювання проведення іспиту, наведено приклад бланку відповідей та пропонується рекомендовані література і джерела http://mdu.in.ua/PK/progr_vstup/2019/ml-sp/034_kulturologija-msp_2_kurs.pdf; http://mdu.in.ua/PK/progr_vstup/2019/mlsp/034_kulturologija-msp_3_kurs.pdf.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В МДУ існує чітка і прозора процедура визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, яка регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті <https://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248409199>, а також Інструкцією про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у Маріупольському державному університеті та Положенням про порядок переведення, поновлення та вступу на паралельне навчання у Маріупольському державному університеті. Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти встановлено факт чіткого розуміння ними правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. У МДУ, в тому числі на освітній програмі 034 «Культурологія», є прецеденти щодо визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті (здобувачі освіти на ОП "Культурологія" долучились до участі у програмі Business Camp Mariupol та отримали додаткові бали з навчальної дисципліни «Основи економічної теорії»). Адміністрацією ЗВО під час зустрічі з експертами було представлено проект Положення щодо регулювання визнання результатів неформального навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання за ОП сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Здобувачі в процесі співбесід повідомили, що вибір форм і методів навчання чіткий, зрозумілий та заохочувальний до прагнення вищих особистих результатів; НПП сприяють їхньому професійному та індивідуальному зростанню. Результати анкетування здобувачів показали, що більшість задоволені рівнем викладання в університеті. Організовані форми навчання на Google платформах, розміщення матеріалів на навчальному порталі МДУ - Moodle МДУ, комунікації НПП зі здобувачами в мережі facebook, instagram сприяє методичному супроводу навчальних дисциплін, щодо організації самостійної роботи та індивідуального навчання здобувачів. Здобувачі вищої освіти вільні у висловлюваннях своїх міркувань, пропозицій та зауважень. Вони мають свободу вибору тематики самостійних робіт та наукових досліджень, мають право вибирати навчальні дисципліни. Студентоцентрований підхід реалізується в участі здобувачів в управлінні університетом (члени рейтингових, стипендіальних комісій факультетів, стипендіальної комісії університету, науково-методичної ради, вченої ради). Викладачі вільні у виборі форм і методів формування та подання навчального матеріалу, висловленні особистої думки, відстоюванні власної позиції. Публікаційна активність НПП та здобувачів ОП Культурологія представлена у профілі Google Академія, «Вісника МДУ. Серія: «Філософія, культурологія, соціологія» (за результатами НБ «Index Copernicus International». Однак, бажано підсилити систему опанування дисциплін за вибором студента шляхом

залучення кращих вітчизняних та європейських практик з кінцевою метою – забезпечення права здобувачів на формування власної освітньої траєкторії.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Ця інформація доводиться до здобувачів шляхом інформування через Web-page ЗВО, Google платформи, навчальний портал МДУ - Moodle МДУ, інтернет-сторінку випускової кафедри, через розроблені і доступні програми дисциплін. Інформація також безпосередньо повідомляється викладачами під час початку процесу викладання освітніх компонентів. Фокус-групи зі здобувачами підтвердили розуміння ними змісту навчального процесу.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми. НПП за даною ОП не обмежені у виборі та методах реалізації власних наукових інтересів. Здобувачі вищої освіти залучаються до проведення науково-дослідних робіт. Факт запровадження дослідницької компоненти у навчальний процес підтверджено аналізом результатів виконання НДР та участю здобувачів у: роботі студентського наукового товариства культурницького спрямування «Парадигма», на засідання якого запрошуються науковці й діячі галузі культури та мистецтва Маріуполя і інших міст; науково-практичних конференціях різноманітних рівнів під керівництвом НПП ОП Культурологія з апробацією кращих наукових досліджень у збірниках наукових праць; щорічній Декаді студентської науки МДУ з апробацією матеріалів у збірнику наукових праць; реалізації НПП та здобувачами наукових тем кафедри: «Особистість в умовах трансформації культурного простору» (2016-2019) та «Культурологія в системі соціально-гуманітарного знання» (номер державної реєстрації в Укр ІНТЕІ номер 0119U001316, 2019-2022 рр.). Програмні результати навчання, навички, компетентності, здобуті у процесі реалізації науково-дослідної роботи впроваджуються в навчальний процес.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Науково-дослідницька діяльність викладачів кафедри, комунікації з роботодавцями, лекторами сприяють впровадженню найновіших освітніх практик та оновленню проблемного поля культурологічної освіти: коригується структура програми її зміст та формується оновлений виклад навчальних дисциплін. Пропозиції вносяться, обговорюються та затверджуються на засіданні кафедри в присутності запрошених лекторів, роботодавців, представників студентського самоврядування. Роботодавці долучаються до обговорення оновлення змісту навчального процесу, а саме: консультують викладачів з питань якісного задоволення послуги соціокультурного середовища; рекомендують до змісту ОП впровадження інноваційних практик; залучають здобувачів до моніторингу соціокультурних потреб.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти, та відповідають загальній стратегії МДУ. Стратегія інтернаціоналізації вищої освіти в межах ОП Культурологія у повній мірі реалізується завдяки ефективній діяльності НПП. Культурологічний зміст Міжнародних конференцій відображає сучасні надбання культурологічних практик НПП. Сильною стороною є міжнародні зв'язки університету – співпраця з університетами Греції, Кіпру, Італії, Франції, Польщі, що підтверджується цілою низкою діючих угод про співробітництво. Здобувачі та науково-педагогічні працівники мають реальні можливості навчання чи викладання в інших країнах, та можливість отримати різні види грантової допомоги від іноземних партнерів. Наприклад, К. С. Чернейкіна навчається за рахунок фонду Бумбураса (<http://boumbouras-foundation.com/>). Бажано було б забезпечити стажування викладачів з дисциплін професійного спрямування, у компаніях роботодавців та безпосередньо на представлених базах практики.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь. Ці форми регламентуються «Положенням про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у МДУ», п.4; Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в МДУ. Контрольні заходи, передбачені змістом дисциплін навчального плану, включають поточний, підсумковий та повторний контроль, самостійні та модульну контрольну роботи. Процедури є чіткими, прозорими, зрозумілими і оприлюднені на офіційному і кафедральному сайтах МДУ. В процесі вивчення курсу здійснюється моніторинг знань здобувачів, що систематизує та активізує процес навчання. Засвоєння програмного матеріалу також здійснюється шляхом перевірки завдань із самостійної роботи, та модульної контрольної роботи. Формами підсумкового контролю є залік, іспит. Застосовується як усний так і письмовий контроль. В процесі оцінювання враховуються наукові та практичні інтереси здобувачів, їх індивідуальна траєкторія навчання. Підсумкова державна атестація випускників ОП Культурологія, освітнього рівня бакалавр, буде вперше відбуватися відповідно до вимог освітньо-професійної програми за формами комплексного державного іспиту з культурології та іспиту з організації культурно-дозвілєвої діяльності.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Професійний стандарт відсутній

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів, є чіткими, зрозумілими та доступними для усіх учасників освітнього процесу. Вони забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Ці правила послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Термін проведення контрольних заходів визначається навчальним планом та графіком освітнього процесу. Контрольні заходи організуються в присутності екзаменаційної комісії. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується слідуванням критеріям оцінювання, які завжди зрозумілі здобувачам вищої освіти. На факультеті діє скринька довіри. Випадків оскарження процедури і результатів контрольних заходів ЕК не зафіксовано. На факультеті сформована Комісія з вирішення конфліктних ситуацій та затверджено процедури їх вирішення. Створено постійно діюча Комісія з питань дотримання Етичного кодексу МДУ. Кодекс знаходиться у вільному доступі на офіційній сторінці ЗВО. У 2020 році вперше відбувається акредитація ОП Культурологія бакалаврів тому кваліфікаційних робіт та результатів їх перевірки ще немає.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У МДУ визначені чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. ЗВО популяризує академічну доброчесність та використовує відповідні технологічні рішення. Процедури дотримання академічної доброчесності та відповідальність за її порушення регламентуються: Положенням про академічну доброчесність в МДУ (затверджено протоколом Вченої ради МДУ від 17.05. 2018 № 203, введено в дію наказом МДУ від 29.05.2018 №203); Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчально-методичних працях науково- педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти МДУ; Етичним кодексом МДУ; Угодою про співпрацю №16-05/2016 та Угодою про надання тестового доступу з ТОВ «Антиплагіат». На сьогодні, діє Угода про співпрацю №25/06 від 25.06.2018 р. з ТОВ «АНТИПЛАГАТ» до 31.12.2025 р. Однак, задля покращення автентичності студентських текстів, рекомендовано зберігати довідки, що засвідчують перевірку студентських робіт на ознаки плагіату та обговорювати їх результати.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП, повністю забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Кафедру забезпечено кадрами вищої кваліфікації: професори, доценти, старші викладачі, асистенти. Слід особливо підкреслити значний відсоток серед ННП спеціалістів саме з культурології, що на даний момент є рідкісним в Україні через молодість цієї спеціальності. А саме, серед ННП є доктор та кандидат культурології, а також Заслужений діяч культури України з великим стажем практичної роботи.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Процедури відбору на посади викладачів відбуваються у вигляді відкритого конкурсу. Оголошення про конкурс були розміщені у відкритому доступі (http://mdu.in.ua/index/konkurs_vakansii/0-129).

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

МДУ залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу (практики, майстер-класи, консультації викладачам щодо оновлення ОП). МДУ щорічно проводить низку заходів, спрямованих на залучення роботодавців, основними з яких є: презентація ОП «Skills Lab» за напрямками «Успішна кар'єра» та «Власна справа 2.0» від ГО «Маріупольська Спілка Молоді», зустрічі з представниками центру зайнятості, проведення тренінгів, зокрема «Співбесіда твоєї мрії». За підтримки Інформаційного центру ЄС на базі МДУ організується День кар'єри ЄС, спрямований на інформування молоді щодо шляхів професійного зростання та кар'єрних можливостей у контексті європейської інтеграції України. Регулярно організовуються зустрічі студентів з фахівцями галузі культури та потенційними роботодавцями.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

МДУ залучає до майстер-класів та лекцій професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців. Наприклад: директор Маріупольського краєзнавчого музею Н. Капустнікова виступила з лекцією перед студентами спеціальності 034 Культурологія. Художній керівник і режисер театрального колективу «Драм Ком» Н. Гончарова провела майстер-клас з сценічної майстерності для студентів спеціальності 034 Культурологія. Відомий скульптор-медальєр Ю. Шевяков провів майстер-клас для студентів спеціальності 034 Культурологія.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями. Відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників Маріупольського державного університету» викладачі кафедри постійно проходять підвищення кваліфікації. Слід відмітити закордонне стажування: доцент Сивак О. А. – Університет «Collegium Civitas», м. Варшава, Польща (2017); доценти Кудлай В.О., Кригіна О.В. – Університет «Collegium Civitas», м. Варшава, Польща (2018). Крім цього в ЗВО функціонують курси іноземних мов (для викладачів діє система знижок). Рідкісним в Україні явищем є викладання італійської мови та культури. Слід окремо відмітити, що загальна настанова на інтернаціоналізацію освіти зафіксована у конкретних угодах про співробітництво з ЗВО 6 різних країн.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності. ЗВО підтримує викладачів преміюванням на свята та за особисті заслуги (захист докторської, написання статей рівню скопус та інше). ЗВО має рейтингову систему викладачів, яка також стимулює їхній розвиток. В університеті є нагорода за найкращу кафедру.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми в цілому забезпечують досягнення цілей та програмних результатів навчання. В освітньому середовищі є: студентський кафетерій, бібліотеки, комп'ютерні класи. В бібліотеці діє репозиторій та сайт, де можна зробити онлайн замовлення підручників. ЗВО має доступ до wi-fi в бібліотеці та деяких

аудиторіях. В ЗВО діють такі спеціальні аудиторії: Вікно в Америку, Центр представництва ЄС, Центр Балто-чорноморських студії та Центр довузівської підготовки та роботи з іноземними студентами.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

МДУ забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище МДУ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Корпуси відповідають вимогам життєдіяльності людини. Інтереси та потреби студентів задовольняються можливістю доступу до всіх аудиторій, студентів підтримують в реалізації власних проєктів (наприклад - студентський простір). Керівництво ЗВО дбає про комфортну температуру в аудиторіях взимку.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

МДУ забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. Викладачі постійно проводять моніторинг психологічного клімату в групах, створюють комфортні психолого-соціальні умови для навчання. ЗВО забезпечує матеріальну допомогу студентам, які потрапили у скрутне становище. Згідно закону, функціонує можливість студентами отримувати соціальну стипендію. В ЗВО працює кабінет психолога.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

МДУ створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за ОП. ЗВО має пандус на першому поверсі (однак, відповідно до Державної Будівельної норми, кут нахилу пандусу має бути до 5 градусів, а пандус в ЗВО має 16). За потреби адміністрація готова облаштувати навчання на першому поверсі для людей з інвалідністю. Але доступу для них до верхніх поверхів, бібліотеки немає.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу. Фактів корупції, сексуальних домагань, дискримінації не виявлено. Створено скриньку довіри, яка моніториться студентською радою. В ЗВО діє етична комісія та етичний кодекс (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

МДУ послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. На підставі відомостей оцінювання ЗВО, представлених документальних матеріалів, в процесі інтерв'ювання фокус-груп зі здобувачами, роботодавцями, НПП кафедри встановлено, що процес розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП Культурологія МДУ відбувається згідно із визначеною загальноінституційною політикою та процедурами внутрішнього забезпечення якісного освітнього процесу.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі вищої освіти безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми. Вони є залученими до роботи в дорадчих та робочих органах університету, зокрема, являються членами Науково-методичної ради, яка розглядає ОП та виносить рішення про рекомендацію/не рекомендацію до затвердження її вченою радою. Студентське анкетування здійснювалося на платформі Google-форм. ЗВО організовує періодичні студентські опитування, результати яких реально впливають на зміст навчання. Однак, бажано було б сприяти організації студентського моніторингу «Кращий викладач очима студентів» та «Рейтинг викладача», що підсилить прозорість ЗВО.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. Роботодавці складають письмові відгуки та рецензують ОП. Вони також впливають на забезпечення її якості через організацію творчих зустрічей, круглих столів, ярмарок професій. Відбувається взаємодія з Агенцією місцевої демократії. Роботодавці запрошуються на студентські зібрання, науково-товариські зустрічі кафедри культурології та інформаційної діяльності.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Акредитація ОП Культурологія МДУ первинна.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Система забезпечення якості МДУ здійснює вчасне реагування на реалізацію освітнього процесу, про, що підтверджують програми семінарів по СЗЯ ОП Культурологія на історичному факультеті МДУ (протоколи НМК від 28.02.2018 р. № 4; від 18.03.2019 р. № 3; від 18.09.2019 р. № 1; від 27.11.2019 р. № 2). Прийняті рекомендації щодо вдосконалення методичного забезпечення навчальних дисциплін та посилення інтеграції навчального процесу в систему «Moodle», безпосередньо в освітню діяльність з реалізації ОП «Культурологія». З метою розвитку студентоцентрованого підходу до навчання рекомендовано ширше залучати студентське самоврядування історичного факультету до вирішення питань підвищення якості освіти, популяризації стажувань, участі в міжнародних освітніх програмах. Кафедрою культурології та інформаційної діяльності систематично аналізуються усі складові освітнього процесу щодо реалізації ОП «Культурологія». На початку навчального року затверджуються та оновлюються робочі програми та комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін; оновлюється каталог елективних дисциплін; аналізуються результати екзаменаційних сесій. Результати анкетування «Аналіз якості вищої освіти» показали, що абсолютна більшість студентів 95% задоволені рівнем викладання в університеті. Однак, рекомендується запровадити повноцінну систему дистанційного навчання для здобувачів, які цього потребують.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми. Акредитація ОП Культурологія проводиться вперше, проте слід відмітити активне обговорення гарантом та НПП ОП зауважень і пропозицій, сформульованих під час акредитацій інших ОП МДУ. З бесід у фокус-групах відомо, що на момент проектування ОП її зміст обговорювався з роботодавцями та студентами бакалаврату спеціальності.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті МДУ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. До процедур внутрішнього забезпечення якості освіти за ОП залучені всі учасники освітнього процесу. Цей факт підтверджують результати зустрічей з представниками студентського самоврядування, здобувачами вищої освіти, викладачами, гарантом, групою забезпечення, членами адміністрації ЗВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Положення виставлено на сайті у вільному доступі. Вони є чіткими та зрозумілими для сприйняття. Кожен факультет має окремий сайт для зручності пошуку інформації. Також всі документи та положення зібрані на одній сторінці на загальному сайті.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

МДУ не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проєкт з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін. Роботодавці підтвердили, що перед затвердженням ОП вони писали рецензії по даній програмі.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

МДУ своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства. Підтверджено факт оприлюднення ОП у вільному доступі, вся необхідна інформація міститься на веб-сайті кафедри (http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/bak/kulturologija_2018.pdf).

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час

акредитації *недоліків*. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Цілі ОП та результати навчання мають враховувати максимальний ринок праці, а отже, рекомендовано розширити мережу роботодавців. Це дозволить враховувати думку щодо формування результатів навчання, висловлену представниками різних закладів культури, які є потенційними роботодавцями для випускників спеціальності 034 “Культурологія”. Також рекомендовано посилити документальну фіксацію співпраці стейкхолдерів (пропозиції всіх стейкхолдерів на засіданні кафедри можуть бути зафіксовані у протоколах кафедри та оприлюднені на web-сторінці кафедри).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендується посилити роз'яснювальну роботу серед здобувачів вищої освіти (особливо заочної форми навчання) щодо практики врахування інтересів здобувачів при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів. Рекомендується запропонувати здобувачам вищої освіти ОП 034 Культурологія ширший вибір дисциплін вільного вибору. Бажано посилити роз'яснювальну роботу серед здобувачів вищої освіти щодо значення соціальних навичок у професійному становленні.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендації відсутні.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендується розвинути систему опанування дисциплін за вибором студента шляхом застосування кращих вітчизняних та європейських практик з метою забезпечення права здобувачів на формування власної освітньої траєкторії. Бажано розглядати можливість стажування викладачів за дисциплінами професійного спрямування у компаніях роботодавців та безпосередньо на представлених базах практики.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендується зберігати довідки, що засвідчують перевірку студентських робіт на ознаки плагіату. Обговорення результатів такої перевірки може покращити автентичність студентських текстів.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендації відсутні.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендується створити доступ до wi-fi у всіх корпусах та аудиторіях. Бажано встановити кулери з водою в коридорах та бібліотеці. Конструктивним *недоліком* архітектури є слабка доступність верхніх поверхів ЗВО для маломобільних груп.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендується запровадити повноцінну систему дистанційного навчання для здобувачів, які цього потребують. Бажано було б організувати студентський моніторинг «Кращий викладач очима студентів» та «Рейтинг викладача».

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендації відсутні.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ